

Efter lovforslaget vil medvirken efter straffelovens § 284, 2. led, til at sikre en anden udbyttet fra indsmugling af særlig grov karakter – f. eks. omveksling eller fordølgelse af pengeudbyttet – blive kriminaliseret.

Endvidere vil modtagelse af pengeudbyttet fra sådanne smugleriforhold efter omstændighederne – navnlig ved hæleri af mere professionel beskaffenhed – kunne være omfattet af straffelovens § 303 om groft uagtsomt hæleri.

Strafansvar efter § 284, 2. led, og § 303 vil imidlertid kun kunne komme på tale, såfremt det kan påvises, at pengeudbyttet stammer fra overdragelsen af de indsmuglede varer.

Dertil kommer, at der i praksis skal kunne føres bevis for, at gerningsmanden i relation til hæleriansvaret efter § 284 har haft forsæt og efter § 303 har udvist grov uagtsomhed med hensyn til den omstændighed, at pengeudbyttet hidrører fra indsmugling af særlig grov karakter.

Selv om hæleriansvar for pengeudbyttet af grov indsmugling således kun vil kunne gøres gældende i ganske enkelte tilfælde, har Justitsministeriet på baggrund af tilsagnet over for Erhvervsudvalget fundet det rigtigst at udforme en regel i straffeloven om hæleriansvar for grov indsmugling, således at Folketinget kan få lejlighed til at vurdere spørgsmålet.

For så vidt angår hæleri med hensyn til *skattesvig* af særlig grov karakter, gælder, at »vindingen« eller »udbyttet« som alt overvejende hovedregel består i en uretmæssig besparelse. Forbrydelsen i skattekontrollovens § 13, stk. 1, består i tilsidesættelse af en oplysningspligt. Forbrydelsen fuldbyrdes ved afgivelsen af de urigtige eller vildledende oplysninger, uanset om de pågældende oplysninger rent faktisk resulterer i en skatteuddragelse.

Hæleriets genstand efter straffeloven er som nævnt »vindingen« eller »udbyttet« ved visse forudgående berigelsesforbrydelser. Anvendt på straffelovens § 289 erhverves »vindingen« eller »udbyttet« i form af skattebesparelsen på det tidspunkt, hvor skattekravet ville have været forfaldent til betaling. På dette tidspunkt vil der i princippet foreligge en vinding for skattesvigeren, med hensyn til hvilken der kan begås hæleri. Vindingen består i den skattebesparelse, der er en følge af skattesvigen.

Den indtægt, som skattebesparelsen knytter sig til, kan derimod *ikke* danne grundlag for et hæleriansvar. Udfører en person således »sort« arbejde og overdrager den pågældende arbejdsvederlaget til en tredjemand, der er bekendt med, at indtægterne ikke vil blive oplyst til skattevæsenet, kan et hæleriansvar ikke gøres gældende, dels fordi der ikke (endnu) fo-

religger skattesvig, dels fordi arbejdsvederlaget ikke er vindingen ved den skattesvig, der senere begås.

Heller ikke i tilfælde, hvor der på omsætningstidspunktet foreligger fuldbyrdet skattesvig, idet gerningsmanden har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger om sine indtægtsforhold, vil omsætningen af de uoplyste indtægter (eller dele heraf) være hæleri. Det er i den forbindelse uden betydning, at tredjemand er i ond tro som følge af, at gerningsmanden ved overdragelsen af pengene har oplyst, at indtægten ikke er opgivet til skattevæsenet. Det skyldes, at indtægterne som nævnt alene danner grundlag for skatteligningen. Genstanden for hæleriet er derimod den uretmæssige besparelse, der fremkommer ved, at skattekravet er blevet beregnet på et fejlagtigt grundlag.

Hertil kommer, at det rent praktisk vil være så godt som udelukket at gøre et hæleriansvar gældende med hensyn til den ovennævnte vinding ved skattesvigen (skattebesparelsen). Det vil ikke være muligt at udpege netop de penge, som skattesvigeren ville have betalt det offentlige med, såfremt den pågældende ikke havde begået skattesvig. I modsætning til smugleritilfældene, hvor den oprindelige genstand for hæleriet er fysiske varer, kan de penge, der skulle have været anvendt til betaling af skattekravet, næppe nogensinde øremærkes, således at pengene i kraft heraf vil kunne udpeges éntydigt i gerningsmandens formue som værende netop de penge, skatten ville være blevet betalt med, hvis skattesvigen ikke var begået.

Tilfælde af hæleri med hensyn til groft skattesvig må desuden rent subjektivt formodes at give anledning til betydelige bevisvanskeligheder, idet tilregnelsen skal omfatte ikke blot skattesvig, men groft skattesvig. Det må forventes, at gerningsmanden ikke sjældent vil kunne påberåbe sig at være i en (uegentlig) retsvilddfarelse med hensyn til førforbrydelsen og derfor skal frifindes på grund af manglende tilregnelser.

Desuden gælder for langt de fleste særlovsovertrædelser, at hæleri med hensyn til udbyttet fra særlovsovertrædelsen ikke er strafbart. At indføre et særligt hæleriansvar, for så vidt angår udbyttet af groft skattesvig, må således forudsætte en særlig begrundelse, når hæleri med hensyn til f.eks. alvorlig miljøkriminalitet og overtrædelse af fiskerilovgivningen ikke er selvstændigt kriminaliseret.

Justitsministeriet har på denne baggrund ikke fundet at burde stille forslag om kriminalisering af hæleri med hensyn til skattesvig af særlig grov karakter.